

Emlékeztető

Dátum:	2009.03.04
Helyszín:	MTA TAKI Budapest II. ker., Herman Ottó u. 15.
Résztvevők:	Regisztráció (csatolva)
Napirend:	

A vízgyűjtő-gazdálkodási terv (VGT) stratégiai környezeti vizsgálat Szakmai Fórumának emlékeztetője

1. Köszöntő, Szilvácsku Zsolt, Respect Kft.
2. VKKI és a Konzorcium rövid bemutatása, Perger László VKKI
3. A vízgyűjtő-gazdálkodási tervezés (VGT) folyamata és a vízgyűjtő-gazdálkodási tervek más tagállamokban már elvégzett stratégiai környezeti vizsgálatának hasznosítható tapasztalatai, Ijjas István, BMGE
4. az SKV módszertan és tematika ismertetése, Szilvácsku Zsolt, Respect Kft.
5. Véleménygyűjtés, Szilvácsku Zsolt

Kérjük a résztvevőktől, hogy az alábbi kérdésekre vonatkozó válaszukat, véleményüket a Fórumon elmondják:

(1) Mi a véleménye a VGT SKV módszertannal és tematikával kapcsolatosan?

- Simonffy Zoltán: Az új feladatok eltérnek az eddigi megszokottól. Nehéz a megvalósításuk a szűk időkeretek miatt. Fontos, hogy időben és megfelelően legyünk tájékozottak, hogy jó irányban haladunk-e. Köszönjük Ijjas István előadásában megfogalmazott javaslatokat. Szükségünk van minden olyan információra, amely a tervezéshez kapcsolódó használható tapasztalatokat mutatja be. A félkész eredményeket is kiteszik más országok, nyugodtan lehet vállalni nekünk is a bizonytalanságot. A jelenlegi ütemezés szerint március végére készülnek el az alegség szintű tervek, illetve egyéb tervezési részanyagok az erre az időpontra tett SKV Fórumot április elejére kellene tenni, amikor a tervek már előrehaladottabb állapotban lesznek. Az is jó számunkra, ha közben kapunk véleményeket és javaslatokat a munkarészekre és a folyamatra vonatkozóan.
- Perger László: bánt a szűkkörűség, fontosabbnak érzem a feladatot annál, hogy ilyen részvétlenséggel találkozom. Arra kérem a vállalkozót, hogy valamilyen technikával növeljük ezt a létszámot, partnerséget. Hogyan lehetne az előttünk lévő hónapban ezt az érdeklődést növelni? Az anyagokat kitesszük a vizeink.hu honlapra, de ez még nem elég. Javaslatokat várok a többiektől erre vonatkozóan. Fontos számunkra, hogy minden vízzel kapcsolatba kerülő szakterület értse a folyamatot és elengedhetetlen, hogy tisztában legyen a VGT általi érintettségével. Szükségünk van az ő véleményükre.

- Dr. Ijjas István: Az SKV-t nem kell összekeverni a társadalmi bevonással. Ezt el kell különíteni egymástól. A konzultációs jelentésnek nem egy lebutított anyagnak kell lennie. Föl kell tenni az anyagot az internetre, szét kell küldeni több száz levelet, hogy figyeljék, és abból kiderül ki az aktív érdeklődő csoport. Az SKV és társadalmi bevonás munkája a tervek megismerése után tud elindulni igazán.
- dr. Szilvácsku Zsolt: Célunk az, hogy több SKV jelentés készüljön, amely segítségével jobban nyomon követhető és véleményezhető az VGT tervezése során az SKV folyamat. El szeretnénk kerülni azt, hogy egy környezeti jelentés készüljön csak a végén. A folyamatot szeretnénk az SKV jelentésekben bemutatni, nem környezetvédelmi tanulmánykötetet megjelentetni. Merre haladunk, hol tartunk és visszajelezni, hogy jó e az irány.
- Perger László: VGT SKV-járól van szó. Nem tudom, hogy akiket hiányolok és most nincsenek itt, mennyire vannak tisztában ezekkel a folyamatokkal. A feltett kérdésekre több irányból várok válaszokat, akár ki lehetne küldeni és begyűjteni a válaszokat azoktól is akik nincsenek itt, ill. bővíteni a résztvevők számát.
- dr. Péti Márton: Területtervezési szakmát képviselem itt. Javaslom, hogy nagyobb hangsúlyt helyezünk a területi differenciák meghatározására, ez fontos, amennyiben biztosítható a szükséges erőforrás. Egy stratégiai szintű területi differenciálás mindenképpen jó lenne, ha megjelenne az SKV-ban és a tervben is. Nem elég kreatív ez a közeg (közéleti szereplők stb.) ahhoz, hogy irányítás nélkül részt tudjanak venni, és véleményezni tudják a munkát. Irányzottabban, célzott üzenetekkel kellene elérni őket. Az SKV hozzásegíthet, ahhoz, hogy a negatív hatások elkerülése és főként a pozitív hatások elérése szempontjából a megfelelő kompetenciaértékelés készüljön.
- Rákosi Judit: Lesznek vízgyűjtő-gazdálkodási tanácsok, ahol a legfontosabb érintettek meg lesznek hívva, és véleményüket elmondhatják. Azt kellene elérni, hogy az SKV Fórumon a szervezetektől az adott terület specialistái vegyenek részt és ne mindig ugyanazok, akik a Tanácsokban vagy más fórumokon a témában képviselik az intézményt.
- dr. Szilvácsku Zsolt: Van-e javaslat arra vonatkozóan, hogy a területi differenciálódás hogyan valósulhat meg?
- Dr. Ijjas István: Azért van nálunk is 42 alegység, hogy a különböző területi differenciák jobban érvényesüljenek. Ez külföldön is így van.
- Köváriné dr. Bartha Ágnes: Nem vagyok vízügyes. Nálunk a homokhát területén –Bács-Kiskun megyében sok vélemény, adat, információ gyűlt össze a témával kapcsolatban is és ez talán egyszer hasznosul is. A 42 alegység szintjén kell a társadalmi bevonásnak megtörténnie. A társadalom nem szakember, nem érti ezeket a terveket, egyszerűbb általuk is megérthető változat szükséges. Korábban ígérték nálunk, hogy víztározók fognak épülni a homokháton, nem lett belőle semmi. Az emberek elvesztették a bizalmukat. Ez gyengíti az érdekeltek aktivitását, hiszen ha eddig nem volt beleszólása ezután ugyan miért lenne – gondolják. A munkájukból kifolyóan a témával foglalkozók fognak aktívabbak lenni. A magam részéről megígérhetem, hogy a Bács-Kiskun megyei agrárkamara rendezvényein, fórumain helyet biztosít a VGT információknak. Javaslom, hogy legyen határozottabb az SKV azaz mutasson rá a hibákra és annak orvoslásának lehetőségére, hogy tényleg hasznos legyen. Mutasson rá azokra a folyamatokra, amelyeknek véget kell

vetni, nem folytathatók tovább, mert veszélyeztetik a VGT környezeti céljainak megvalósítását. Az SKV foglaljon állást.

- Fehér Ferenc: A jogszabályok szerint kell eljárni, ez fehéren-feketén le van írva, így felesleges kérdezni a módszertanról a mi véleményünket. Azt kell nézni, hogy a tervezés és SKV hogyan halad előre és abból kell kiindulni ami van. Több konkrétum kellene ehhez a munkához.
- dr. Szilvácsku Zsolt: A jog adja a kereteket, de nekünk kell tartalommal megtölteni.
- Konkoly Márta: Kolossváry G. Urat helyettesítem. Úgy érzem fejlesztési tervekről szól az SKV ezek ne legyenek benne. Alakuljon ki a résztvevők között egy információs rendszer, ami a témában közvetlen kommunikációt tesz lehetővé pl. levelezőlista, internetes fórum stb.
- dr. Szirányi András: Jónak tartom a módszertant és tematikai részt.

(2) Egyetért-e azzal, hogy a vízgazdálkodásnak a VKI és a VGT céljai szempontjából azok a jelentős kérdései, amelyeket a 2008. november végén a www.euvki.hu honlapra feltett, Magyarország Jelentős Vízgazdálkodási Kérdései című jelentés vagy, a www.vizeink.hu honlapra 2008. december 22-én feltett Az országos terv háttéranyaga alcímű dokumentum tartalmaz?

- Simonffy Zoltán: A háttéranyagban arról is szó van, hogy mit is akarnak csinálni nem csak a kérdések vannak. A háttéranyagban már jobban érthetőek a tervezett irányok. Nem készült vezetői összefoglaló, hosszú, készüljön egy áttekinthetőbb anyag.
- Dr. Ijjas István: Igazolt-e, hogy a N (nitrogén) és P (foszfor) mennyisége túl sok a Dunában vagy az adatokat a háttér tanulmány is átvette az adatokat és igazából nincsenek pontos adataink? Intézkedések csak ennek ismeretében tehetőek.
- Simonffy Zoltán: Nálunk vannak a P-ra vonatkozóan mérési adataink. Modellek vannak a különböző területekre vonatkozóan. Arra a területre érdemes koncentrálni ami érzékeny terület (pl. nyílt karszt). Monitoringgal alátámasztott kalibrált modellekkel rendelkezünk.
- Dr. Ijjas István: A mezőgazdaságra vonatkozóan külön fórumot kellene szervezni a speciális problémák, kérdések miatt. A háttéranyagra érkeztek-e vélemények és valaki megvitatta-e?
- Kőváriné dr. Bartha Ágnes: Egyetértek, hogy az agráriumra vonatkozóan külön egyeztetések szükségesek. Vitatható, hogy egy országra egy jogszabályt húznak – mintha egy területi egység lenne azonos problémákkal és ez a jogszabály érvényes minden területre, hiába különböznek jelentősen egymástól. Sokkal területspecifikusabbnak kellene lenniük a jogszabályoknak is.
- Simonffy Zoltán: 4 hozzászólás érkezett a háttéranyagra. Olyan egyedi felvetések voltak – nem általánosak, sok esetben félreértésen alapultak, melyek egyedi válaszokat igényelnek és nem indokolta, hogy összehívjunk erre egy vitakört.
- Perger László: A jelentős vízgazdálkodási tervezéssel (JVK) kapcsolatos címlistára (kb. 800-1000 címre) ment ki a figyelemfelhívás. A JVK-ra sok reagálás érkezett. Tehát nem a kommunikációval magyarázható az érdektelenség.

- Simonffy Zoltán: Akkor nem a címlista, hanem az anyag terjedelme volt problémás.
- Dr. Péti Márton: Az OTKban szerepel, hogy a teljes mértékben hazai területen fekvő vízgyűjtők legyenek kiemelten kezelve, erre érdemes odafigyelni. Felhívom a figyelmet több EU területfejlesztési programra, koncepcióra (pl. Territorial Agenda), amelyekben benne van, hogy a nagy tavak kiemelt fejlesztési területek. Esetleg ki lehetne azt domborítani, hogy ezek fókuszált területei a hazai vízgazdálkodásnak is, hangsúlyosabban jelenjen meg.

(3) Melyek azok az alapelvek (kb. 3-5), amelyek érvényesítését fontosnak tartja a vízgyűjtő-gazdálkodás tervezése és megvalósítása során? Azokra az alapelvekre gondolunk, amelyek érvényesülése a VKI és a VGT célkitűzéseinek érvényesülését elősegítik.

- dr. Szilvácsku Zsolt: A most kiosztásra kerülő kis papírlapokra mindenki írjon fel 3-5 olyan alapelvet, amelyek érvényesítését fontosnak tartja a vízgyűjtő-gazdálkodás tervezése és megvalósítása során? 5 perc múltán: Körbe adok egy tálcát, kérem, mindenki helyezze rá az általa írt alapelveket és röviden ismertesse is egyenként!

Eredmény:

- Érvényesüljenek a fenntarthatóság elvei, beleértve mind a három pillért (környezet, gazdaság, társadalom)
- Adjon vízhasználati értékrendet, célcsoportonként kinek mi etikus
- Derüljön ki, mit akar ez az ország, sugalljon mind az SKV, mind a Terv (VGT) egyértelmű értékválasztást (lehet?) Pl. gátakat építsünk vagy tározókat elsősorban
- EU vízkeret irányelv mentén kell haladni, az abban foglalt alapelveket nézzük
- Komplexitás /környezeti, gazdasági, társadalmi összefüggések figyelembevétele/
- Reális, de előre vivő célok
- Társadalmi támogatás nélkül nem megy
- Együttműködés a különböző tárcák között, a különböző szakmák között
- Prioritásokat meg kell fogalmazni
- Világos célkitűzések kellenek és ezeknek megfelelő elvárások
- Teljes költségmegtérülés
- Vízháztartási egyensúly
- Fenntartható fejlődés
- Vizek jó állapotba hozása
- Ószinte probléma feltárás és egyeztetések
- Realitás fontos, hiszen a terv amit készítünk számon fogják kérni tőlünk
- Kapcsolatrendszerek világos bemutatása, nemcsak a szűken vett vízügyi
- SKV javaslatait a későbbi tervezés, így más szakterületek terveinek kialakításánál is figyelembe lehessen venni pl. ÚMVP módosítás stb..
- Rövid lényegre törő információk adása az érintetteknek és visszajelzést kell adni, hogy mi történt a javaslataikkal.
- Alapintézkedések: pl jogszabályok betartása, betarthatósága ésszerű legyen, a jogszabályok megfelelő kapacitásokra építsenek, meg kell vizsgálni, hogy megvannak-e és ha szükséges fejleszteni kell.

- A tájékoztatás kiemelt fontosságú! A víztársulati körben a VGT-ről sem tudnak sokat, pláne az SKV-ról.
- Bizalomvesztés, mert a társadalom a véleményét megmondja, de nincs visszacsatolás, hogy ez mennyire épült ténylegesen be a döntésekbe. Szükség lenne biztosítékra, hogy a véleményeket legalább meghallgatják, a JVK tekintetében nagyon rossz tapasztalatok voltak. Kis és egyszerű javaslat is fontos.
- A VGT és az SKV során figyelembe kell venni a következőket:
 - vannak adottságaink meglévő művek,
 - vannak érdekelti igények
 - művek átalakítása költséges
 - új művek költségesek
- Vízi társulati körben fórumokat kellene szervezni (és azt a VTOSZ vállalja) a tervezés és az SKV megismertetésére
- Integrálás
- Társadalmi bevonás megfelelő biztosítása
- SKV-t fontosnak tartom, de csak úgy jó, ha hozzáadott értéke van. Ne hátráltassa, hanem segítse a tervezők munkáját
- A javaslatok között indokolt és rögzített fontossági sorrend legyen a tervezés és az SKV-ra vonatkozóan egyaránt
- Diszkrimináció egyensúlya. A hosszú távon megtérülő folyamatoknál pozitív diszkrimináció legyen (támogatás, előnyök stb.), az azonnali beavatkozást igénylő feladatoknál pedig negatív diszkrimináció szükséges, hogy ez időben is a lehető legrövidebb időn belüli számonkérést, és szükség esetén leállítást jelentsen.

6. következő Fórum időpontjának egyeztetése és zárás, Szilvácsku Zsolt és Ijjas István

- A következő fórum időpontját és a Kolossváry Gábor javaslatára kialakított VGT SKV Szakmai Fórum tagjai között közvetlen kommunikációt lehetővé tevő információs rendszer részleteit március 13-ig megküldjük.